

[Johan Asmussen.]

som basis for overvejelsen af, om der var anledning til at foretage nogen ændringer i forslaget både på grundlag af det, der blev fremført ved første behandling, og også på andre områder. Jeg kan se, at man er kommet til det resultat, at undersøgelserne ikke har givet anledning til ændringer, og jeg er enig i det resultat. Jeg synes, at det er det rigtige, man er nået frem til, selv om man med rette kan have været i tvivl hist og her.

Jeg vil specielt nævne en enkelt ting, og jeg håber, den højtærede indenrigsminister ikke vil tage mig ilde op, at jeg nævner, at også jeg finder det rigtigt, at den højtærede justitsminister trods Købstadforeningens betænkeligheder, som indenrigsministeren har tilsluttet sig, har fastholdt formuleringen af § 169 med bestemmelserne om vidneførsel af tjenestemænd, således at det skal være retten, der har afgørelsen af, hvorvidt tjenestemanden i det givne tilfælde skal afhøres eller ikke afhøres som vidne. Jeg finder det rigtigt og anerkendelsesværdigt, at den højtærede justitsminister fastholder og fremhæver betydningen af den almindelige tendens i nyere lovgivning, at administrationens afgørelser af hensyn til retssikkerheden undergives domstolenes kontrol.

Jeg har et par enkelte bemærkninger til den meget vigtige bestemmelse i § 170 i retsplejeloven. Som jeg allerede nævnte ved første behandling, siges der mærkeligt nok ikke et ord i lovforslagets bemærkninger til netop denne meget vigtige paragraf. Det er beklageligt, at der ikke i motiverne gives noget fortolkningsbidrag, men det er der ikke noget at gøre ved nu mere. Jeg er enig i indholdet, men jeg har dog på to punkter bemærkninger at gøre netop til denne paragraf.

Der er for det første indledningsordene i stykke 1, hvor det hedder:

„Mod dens ønske, som har krav på hemmeligholdelse, må vidneforklaring ikke afkræves præster . . . , læger, forsvarere og advokater.“

Det er nogle ord, som er gået videre, og som formodentlig har rod langt tilbage i tiden, men det forekommer mig, at der er noget betænkeligt ved at fastholde disse ord: mod dens ønske, som har krav på hemmelig-

holdelse. Det forudsætter, at den pågældende bliver spurgt, om han ønsker eller han vil modsætte sig, at der i den foreliggende situation foretages vidneafhøring af den pågældende præst eller advokat, eller hvem det nu er. Det forekommer mig, at reglen burde være absolut. Man kunne sige, at det må være udgangspunktet, at der ikke må ske afhøringer, og at man altså ikke skal behøve at spørge den interesserede, om han nu ønsker at gøre sit krav på hemmeligholdelse gældende, eller om han samtykker i, at forklaringen afgives.

Alene det, at den pågældende efter et spørgsmål om det svarer nej, han ønsker ikke, at forklaring skal afgives, kan i givet fald kaste et vist tvivlsomt skær over hele situationen, og jeg mener derfor, at hovedreglen bør være helt klar, således at vidneforklaring ikke må afkræves de pågældende. Så er der naturligvis ikke noget i vejen for, at den interesserede i sagen, hvor han ligefrem ønsker, at der gives forklaring, udtrykkeligt tilkendegiver det, men det gale er, at bestemmelsen forudsætter, at han spørger. Jeg tror ikke, det er noget, der i ret mange tilfælde vil give anledning til ubehagelige situationer; men når man nu er ved at nedfælde en formulering, som skal række langt frem i tiden, tror jeg, man endnu en gang skulle overveje det. Jeg tør vist nok sige, at netop de ord næppe har været underkastet nogen særlig overvejelse; de er vist simpelt hen fulgt med.

Det andet punkt inden for § 170 er nogle ord i stk. 2. Bestemmelsen siger:

„Retten kan pålægge læger og advokater, bortset fra forsvarere i straffesager, at afgive vidneforklaring, når forklaringen anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald.“

De tilsvarende ord, „når forklaringen anses for at være af afgørende betydning“, findes i § 171, stk. 3.

Jeg gjorde allerede i mit indlæg ved første behandling opmærksom på, at jeg synes, der er en brist i logikken i denne formulering. Man kan jo ikke i forvejen vide, om forklaringen kan være af afgørende betydning for sagens udfald. Det, man kan have nogen mening om og skønne om, er, om man anser det for at kunne blive af betydning, at der afgives forklaring. Men om forklaringen som sådan bliver af afgørende betydning, ved